

дослідників існує думка, що зважаючи на подібні перекладацькі трансформації читач судить більше не про сам твір, а - про його переклад.

Буквальним перекладом Комісаров називає переклад, що відтворює комунікативно нерелевантні (формальні) елементи оригіналу, в результаті чого або порушуються норми і узус мови перекладу, або виявляється спотвореним (непереданим) початковий зміст оригіналу. Так, при спробі перекласти речення:

"Do you speak English?"

"Ви говорите англійською?"

Основною причиною використання буквального перекладу Комісаров називає бажання відтворити смислові елементи більш високого рівня еквівалентності, не забезпечивши передачу змісту на попередніх рівнях. В таких випадках буквальний переклад може супроводжуватися поясненнями або адекватним перекладом, що розкриває справжній зміст оригіналу.

Ще одним різновидом перекладу є вільний переклад. Вільним називається переклад, виконаний на більш низькому рівні еквівалентності, ніж той, якого можливо досягти за даних умов перекладацького акту.

Вільний переклад може бути визнаний адекватним, якщо він відповідає іншим нормативним вимогам перекладу і не пов'язаний з істотними втратами в передачі змісту оригіналу [3, 235].

Комісаров, зауважує, що більш серйозні відхилення від змісту оригіналу роблять вільний переклад ненормативною лексики, перетворюючи його в "перекладення" або самостійне висловлювання на тему оригіналу [3, 235]. Прикладом такого "висловлювання" буде переклад наступного уривка:

A few minutes later Davidson joined the group and told them about the times he got drunk at the Steubenville State Fair and crawled into the hoochie-kooch tent and got biffed in the head by a big fat momma wearing nothing but a G-string. When Davidson told her (so he said) that he was drunk and thought it was the tattooing tent he was crawling into, the red hot big fat momma let him feel her up for a while (so he said). He had told her he wanted to get a Stars and Bars tattooed on his stomach [S.King 1979].

Через кілька хвилин до них приєднався Девідсон і розповів, як він одного разу напився на пікніку, ввалився в намет і набливав мало не на голову якійсь товстій тітці, на якій не було нічого, крім трусів. Вона, за його словами, не розсердилася і навіть дозволила йому «за себе потриматися», як він висловився.

(Пер. В. Вадимова)

Даний приклад ілюструє цілий ряд відступів перекладача від тексту оригіналу:

1. at the Steubenville State Fair - дослівно: "на Стебенвільській ярмарку" - у В. Вадимова: "на пікніку";

2. crawled into - дослівно: "вповз" - у В. Вадимова: "ввалився";

3. hoochie-kooch tent - буквально: "намет, де торгують спиртним, або кімната, де повія приймає клієнта" [4, 219]

- У В. Вадимова: "намет";

4. got biffed in the head by a big fat momma - дослівно: "вдарився об голову великої товстої матусі" - у В. Вадимова: "набливав мало не на голову якійсь товстій тітці".

Речення "He had told her he wanted to get a Stars and Bars tattooed on his stomach" - "Він сказав, що хоче, щоб йому витатували зірки і смужки (прапор США) на животі" зовсім відсутнє в перекладі В. Вадимова.

Таким чином, ми можемо побачити, що при перекладі сленгу перекладачі часто допускають помилки і не кожен з цих перекладів можна назвати адекватним, через вибір неправильного способу перекладу.

Отже, сленг, як широкоживаний спосіб спілкування вимагає значних досліджень так само як і особливості його перекладу. І правильний вибір способу перетворення сленгової одиниці оригіналу в одиницю перекладу - одне з основних умов створення адекватного тексту в мові перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арнольд И.В. Стилистика. Современный английский язык. – М.: Флінта, Наука, 2005. – 342 с.
2. Halliday M. A. Linguistic function and literary style: An inquiry into the language // Essay in modern stylistics. – L.; N.Y., 1981.
3. Комісаров В. Н. К 63 Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. - М.: Высш. шк., 1990. - 253 с.
4. Т. Ротенберг, В. Иванова. Англо-русский словарь американского сленга. 1994: 219

Назарко О.

Науковий керівник –асист. Головацька Ю. Б.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В КІНЕМАТОГРАФІ

У статті порушена проблема особливостей перекладу в кінематографі, виділено основні властивості перекладу саме в цій галузі.

Ключові слова: кінопереклад, кіномова, компресія, субтитрування, дубляж.

The article deals with the problem of peculiarities of translation in cinematography, highlights the main properties of translation in this area.

Key words: cinema translation, cinema language, compression, subtitling, dubbing.

Кінематограф є предметом масової уваги людей від самого початку свого існування. Через велику кількість зацікавлення в ньому виникає і необхідність професійного перекладу в цій сфері. Оскільки даний напрямок має свої особливості, виникає потреба вивчати їх і виконувати переклади з їх врахуванням. Саме це і визначає актуальність нашого дослідження.

Кінематограф, вже понад сто років знаходиться в центрі уваги дослідників різних галузей наукового знання. Згідно з визначенням С. А. Філіпова, кінематограф - це система, яка відтворює плоске зображення довільного характеру, так само, має здатність моментально і повно змінити це зображення. До того ж, існує термін «кіномова», якому С. А. Філіпов також дав визначення: «кіномова - це система засобів, що дозволяє здійснювати передачу сенсу за допомогою кінематографа» [1, 217].

Що стосується кіноперекладу, то серед англійських лінгвістів це питання розглядається досить давно. Такі автори як Пілар Орейро, Керол О'Салліван, Майкл Кронін писали роботи по аудіовізуальному перекладі, розглядаючи його з різних точок зору. Багато авторів піднімають питання кіноперекладу, але в основному тільки в теорії. Наприклад, С. А. Кузьмичов розглядає історію кіноперекладу, типи даного перекладу і його особливості.

З розвитком кінематографа об'єм перекладів значно зріс, а кількість справжніх професіоналів в цій сфері залишилась тією ж. Тому, на думку деяких професійних перекладачів, якісний переклад став фізично просто неможливим. Професійний переклад став відчутною проблемою. В Україні переклад англійських художніх фільмів українською мовою до 2007 року існував лише у вигляді телевізійних версій.

Це пов'язано зі становленням України як самостійної держави, що вплинуло на формування власних телевізійних каналів та кіностудій. Більшість іноземних кінострічок перекладалися російською мовою. Питання державної мови і досі залишається дискусійним. Кількість стрічок, які потребують перекладу, з кожним роком дедалі збільшується (художні кінострічки, документальні, відео, корпоративні і виставкові стрічки-презентації і т.д.).

Кількість професійних перекладачів, які займаються саме перекладом художніх кінострічок, не відповідає вимогам сучасного ринку перекладацьких послуг. Професійний переклад художніх фільмів здійснюється багатьма телевізійними студіями, які входять до складу телевізійних каналів (наприклад: студія «1+1», «Новий канал»), а також різноманітними компаніями («Solo production», «Так Треба Продакшн», «Невафільм Україна», «AdiozProduction» та «Pteroduction sound»).

Метою нашого дослідження є виокремити особливості перекладу саме в галузі кіноіндустрії і визначити його особливості.

Говорячи про типи кіноперекладу можна виділити два основних: субтитрування і дубляж. Згідно з визначенням, даним В. Е. Горшковою, субтитрування - це скорочений переклад діалогів фільму, який відображає їх основний зміст і супроводжує в вигляді друкованого тексту візуальний ряд фільму в його оригінальній версії, як правило, перебуваючи в нижній частині екрана. А під дублюванням мається на увазі особлива техніка запису, яка дозволяє замінити звукову доріжку фільму із записом оригінального діалогу звуковою доріжкою із записом діалогу на мові перекладу [2, 78].

Якщо порівняти ці два типи перекладу, то можна виявити, що кожен із них володіє певними перевагами та недоліками. Так, до позитивних сторін субтитрування можна віднести невеликі грошові і часові витрати, збереження атмосфери фільму за рахунок оригінальної звукової доріжки. До недоліків можна віднести великі зусилля на сприйняття субтитрів від реципієнта, втрата експресивності оригіналу через стиснення тексту перекладу. Говорячи про дублювання, можна відзначити, що потенційна аудиторія у такого виду кіноперекладу більша, він не вимагає зусиль від реципієнтів, передаються особливості мови персонажів. Все це є безсумнівними перевагами. Але існують і недоліки. Наприклад великі матеріальні і часові витрати або неправильна передача інтонації акторів.

Можна сказати, що текст одного і того ж оригіналу, перекладений для субтитрування або озвучування, несе в собі безліч відмінностей. Однак в обох випадках, обсяг тексту навмисне скорочується виходячи з ситуації. Це обумовлюється правилами створення субтитрів (обмеженням знаків на екрані) і дубляжу (тривалість перекладу обмежена тривалістю оригіналу)

Головною особливістю закадрового перекладу є те, що заданий темп перекладу повинен зберігатися незмінним протягом усього фільму, тому працюючи над перекладом, перекладач часто повинен вдаватися до прийому компресії для того, щоб за допомогою мінімальної кількості мовних засобів максимально повно передати інформацію [2, 59] ..

У субтитруванні існує поділ на необхідні елементи, частково необхідні елементи та надлишкові елементи. Необхідні елементи - це всі елементи, без яких глядачі не могли б стежити за розвитком сюжету. До

другої та третьої категорій відносять: повтори, інтернаціоналізми, емоційно забарвлені вигуки або супроводження жестом і т.д. Більшість цих елементів можуть опускатися, оскільки вони є в оригінальній доріжці.

При дублюванні опущення даних елементів не обов'язково, оскільки час звучання перекладу обмежується часом звучання оригіналу.

Оскільки при перекладі в кінематографі завжди виникає обмеження в часі, переклад повинен бути виконаний у максимально стислій, проте доречній формі. Розглянемо декілька варіантів перекладів від студій «Так Треба Продакшн» та «FanVoxUA» та визначимо більш доречний переклад з точки зору часового обмеження.

Leonard: It sounds wonderful.

Penny: It was. Until I fell in love with a jerk!

1. Переклад від студії «Так Треба Продакшн» звучить так:

Леонард: Звучить чудово.

Пенні: Так, поки я не закохалася в одного козла!

2. Леонард: Звучить непогано.

Пенні: Так і було, поки я не закохалася в цього недоумка! (Пер. «FanVoxUA».)

Порівнявши цих два переклади можна сказати, що переклад від першої студії є більш відповідним по часі.

Розберемо такий приклад:

Sheldon: Ah, gravity, thou art a heartless bitch.

Переклад у обох студій виявився однаковим:

Шелдон: Гравітація, безсердечне ти стерво.

Цей переклад ми також можемо вважати вдалим.

Візьмемо інший приклад з тим же сленгізмом.

Sheldon: It's on, bitch.

Переклад студії «Так Треба Продакшн»:

Шелдон: Ти попав, негіднику.

Переклад студії «FanVoxUA»:

Шелдон: Стережися, сучко.

Тут, ми бачимо, що обидві студії зробили вдалий переклад репліки.

Penny: Oh, sorry, honey. I do not know it.

Переклад студії «Так Треба Продакшн»:

Пенні: Ох, вибач, сонечко, я її не знаю.

«FanVoUA» переклали цю фразу як:

Пенні: Вибач, милий, але я не знаю цієї пісні.

Тут ми бачимо, що переклад від студії «FanVoxUA» значно розширив звучання даної фрази порівняно з оригіналом, що не зовсім відповідає даним часовим рамкам.

Переклад в кіно - специфічний вид перекладу, для здійснення якого, перекладач повинен, крім знань мов, вміти отримувати сенс оригінального повідомлення і перефразувати його на рідну мову, зберігаючи тональність і прагматичний ефект.

Таким чином, ми бачимо, що кінопереклад істотно відрізняється від перекладу друкованого тексту. Головна відмінність полягає в тому, що при кіноперекладі необхідно дотримуватися часових рамок, тому багато прийомів перекладу є непридатними при субтитруванні і дублюванні одночасно.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. - М.: КомКнига, 2005. 576 с.
2. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыт о переводе - пер. с итал. А. Н. Ковалю. СПб.: Симпозиум, 2006. 574 с.
3. Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation. On Translation - ed. by R. A. Brower. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1959. P. 233-239.
4. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык / И.В. Арнольд. – Москва: Флинта: Наука, 2002. – 201 с
5. Берди М. Киноперевод: мало что от Бога, много чего от Гоблина. М. Берди. Мосты: журнал переводчиков. – 2005. – №4. – 57 с.

Рак Т.

Науковий керівник – доц. Зубрик. А.Р.